

Igérte, hogy mához
Két hétre gyűrűt hoz,
Azután oltárhoz
Térdepelend vélem
'S elviszen magához.

Édes anyám! kérem,
Ne hűtse meg vérem',
Hiszen azt ígértem,
Hogy én a' rózsámmal
Holtomig beérem.

II.

Bús az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van mind hamis,

Szeretete nem állandó
'S mint az idő változandó

Tavaszkor.

A' szegény legény akármit csináljon,
Még se tud kifogni egy szép leányon,

Vidám kedvet vagy keservet
Mutasson hozzá, csak nevet

A' csalfa.

Elmegy a' nap, ámde újra felvirad,
Elmegyek a' csalfa lánytól bűm miatt;

De mint éj után a' reggel,

Bűmra bennem újra felkel

Szerelmem.

Sem éjjelem, sem nappalom miatta,

A' mióta szívemet elragadta;

O ha jönne már halálom,

Nyugtomat tán feltalálom

A' sírban.

Közli Tárkányi Béla.

PÁRISI NAPLÓ.

Hrabowszky Dávid' utazási
töredékeiből.

Nov. 3-kán 1842.

Tegnap Sz. Márton utcán végig, hasonló nevű barrieren ki, Vilett külvárosban, az erősítvényeket tekintém meg. Kísérővel szabadon járhattam mindenfelé. Csupa katonák asák, hányják e' tájon a' földet, Sz. Márton csatorna' hosszában. Tovább $\frac{3}{4}$ óránál kész bástya mellett gyalogoltam. A' sánczból, mely a' bástyán kívül esik, behányatik a' föld, úgy hogy belülről sem sáncz nincs, sem fal nem látszik. A' katonák' hajlékai mind meg annyi improvizált csinos falu. Itt a' 20-ik ezred dolgozik.

Villetről vissza Sz. Márton' barrierja 's boulevardjához; innét erős hosszas gyalogolással, tíz barrier 's vámvonali nyílás előtt Pére la Chaise híres temetőre értem. Utközben több helyen tapasztaltam, mi aggodalmasan őriztetik Páris' vámvonala, melyet képező falak' teteje üvegcserepekkel tapasztva hintetik meg, a' dugárusok ellen. Méltó volna nagy jutalomra az, ki olly vámrendszert tudna feltalálni, mely illy védő szereket, 's motozást szükségtelemmé tenné, mindenek előtt itt Párisban, hol a' városi vám' tetemesége felette 's igen ingerli a' dugárusságot. A' most fenálló rendszer az emberiségnek nagy árnyékoltja. Tegnap csodáltam a' Parnasz hegyi temetőt, de most azt is csekélységnek kell vallanom. E' temető, melyet mint említém halottak' napján látogattam meg, telides tömve vala 's nem csupán szokás-

nak hódolókkal. Párisban is tudják, közepette a' földi vigalmaknak 's szórakozásoknak: mi a' nemesb érzélem. E' temető legszebb mindazok között, melyeket eddig láttam, a' kopenhágait sem véve ki. Sirhalmái sorban, majdnem mindenikén köemlék, kápolna alakú is, több mint száz példányban, kevésen egyszerű, feketére festett fakereszt; környezve átaljában napkeletiesensűrű 's magasra nőtt ciprusok- 's thujákkal; 'alant 's köröskörül nagy edényekben mind igen nagy szorgalommal ápoltt virágok; hintve számos halottas koszorúval, melyek nagyobb-részt egyszerűek, sárga szörből készültek. Ritkább az olly csinos immortell repkényből. Látható igen szép ne-felejs- 's fehér rózsakoszorú is. Mind-ezek üveg- vagy más fedél alá tétetnek a' síremléken, vagy ennek valami csúcsába végződő parkányára függesztetnek.

Láttam egy ismeretes nevet, admiral Dumont d'Urvillét, a' föld körül hajózóét. Kéthajtórészből menekedett e' tengeri hajósvezér, 's ez idén egyike leve azon hatvannál több áldozatnak, kik a' vasuton, melly e' temetőhez nem messze kezdődik, olly rettenlőn veszének el. Hamvai nem fog-nak itt maradni, ott van a' sírkövön a' "provisoire" szó.

De e' temetőben vigság' hangjai is hallhatók. Hozzá alig egy dülőföldre több helyen tánczvigalom. A' francia vigadva, tánczolva gyászol, míg a' magyar mint mondatik, sírva vigad.

Alkonyatkor mind a' két nemű látogatás rögtön bfejezteték. Mint juhnyáj térítették ki a' temetőből a' rendőrség által. Osztán mondja valaki, hogy Franciaországban nincs rend. —

La Chaise 86 holdat foglal el, míg amaz alig 30-at. Több mint 40 ezer sírköve. Pedig még csak a' század' elejétől fogva rendes temető. Minduntalan megállhaték híres neveknél. Illyenek: Abelard és Heloiza, Perrier Casimir, gen. Foy, Manuel, Du-long, Constant Benjamin; Napoleon' marsalljai: Kellermann, Suchet, Massena, Macdonald, Guvion St. Cyr, Mortier; továbbá Cambacères, admir. Rigny, Pellet de Lozière, Börne, Laplace, Jacotot 's egyebek, közöttök sok angol, olasz, spanyol. Demidoffnéé legpompásabb, gyönyörű görög izlésű kis márványtemplom. Mellette kapta végnyugalma' helyét Mortier. Sirrás épen a' leghíreseb ferfiaknál legegyszerűbb. A' marsaloknál saját neveiken kívül csak az ütközeteknek, hol magokat kitüntették, nevei. A' sírkövek nagyrészt kápolnákat képeznek, nem annyira a' híres embereknel, Mortiert kivéve. Ők még akkor haltak el, midőn temetőkben is inkább a' görög izlés uralkodott. Vasemlékek csak most kezdenek mutatkozni *), ezek közül sok részről magára vonta a' figyelmet egy fiatal harczfié, ki Antwerpen előtt 1834-ben elesett; olly csinos, mint pompás; síremléknek majdnem igen kellemes, két emlék toronynak igazán beillő, pedig rajtok igen ismeretlen név. Perriere 's Foyé legtisztosb. Amazt Páris emeltette, emezt az elhunyt' egyes tisztelői. Többet érnek negyven ezer társaiknak legalább felénél. Perriere' jobb izlésű, 's ámbár egyszerű

*) Ausztriában Mária-Czell' vasöntő gyára már régóta készít vas síremlékeket.

szebb kevés van a' roppant temetőben. Nagy talapon mutatja az igazság' 's rendületlenség' alakjait. A' megtisztelt' kezében látni az 1830-ki constitutiót. Foy' talaján az elhunyt-nak hadi 's egymás harczinál is külön batorságot megkívántató tette, midőn a' gyűlésben sok rossz akarótól körül-véve, beszél. — Manuelé igen egyszerű, nemkülönben a' nemes szívű Constanté, úgy hogy a' rajta olvasható név nélkül említést is alig érdemelve. Halátlanság, kivált Perierével szem-közt. Dulongéra engesztelésül, azon Budschukból, mellyeket Abdelkader-től kapott, 's törvényszék előtti vallo-mása szerint vicinal utakra akara fordítani, ide adhatna valamit az itt nyug-vónak gyilkosa, Bugeaud.

Mi leszen e' sok emlékből, 's hova fér a' többi, ha 40 év múlva ugyan annyi ezerrel szaporodik? A' temető' mostani kerületében már is alig van hely. Mi sok, Európát, sőt majdnem az egész föld' kerekességét megrázó ember volt ezek között, 's most ők is, mint a' legelhagyatottabb nyomorék, hamvadnak. Még nem értük el közepét azon századnak, mellyben ők ragyogának, nagy harczmesterökkel, kinek sirját tegnap láttam; és már csak négy áll közölök: Soult, Oudinot 's a' külföldön élő Bernadotte és Marmont. Oudinot' számára is, ki most ugyszólván atyja a' roppant hatalom' néhány, még hadi külsejű, de rokkant maradványának, az invalidusoknak, alkalmasint majdan megkondul a' lélekharang.

Sietve tértem vissza Pére la Chaiseból, hogy ez estve is hallhassam Ra-

chelt. Nem bántam meg a' sietséget. Halandó, ki temető' látogatásából jössz, 's onnan magaddal a' mulandóság' bús képét hozod, állj elébe egy illy mű-vésznek, 's a' hallhatatlanságnak olly biztosítékát fogod kebled' titkos mélyében érzeni, minő után értelmed' leg-feszültebb okoskodásai' segedelmével is hiában törekedel. Mi vonszó bájjal képes ő kifejezni még a' gyászos érzeménnyeket is, 's minő igazság, minő természetszerintiség az érzemény' mindennemű mutatkozásában, 's a' mellett mégis mennyire különböző ugyan az e' felétől, ha a' közönséges színészek által adatik, vagy midőn a' valóságban kifejeztetik! És mégis nála mi egyetemi felismerést talál. Felséges az, őt bámulás' pillanataiban látni, hogy osztakozik minden néző a' claquerök' köteles foglalkozásában, a' tapsolásban, mellyet ezek béres készséggel üznek, hogy válik amott szívnek kedves adójává a' taps, melly itt néhány garasért járó nyomorult napszám. Horatiusok 's Curatiusok adatának; Camilla' szerepe Rachel által. Remek vala előadásában a' kétségbe csésbe átmenő fájdalom, felébredése az életösztönnek, midőn már magán kívül levén, bátyját, sőt hazáját is átkozván, amaz a' kirántott törrel neki rohan.

E' nevezetes műelemények nem csupán pénzbe 's az általok kitölt időbe kerülnek. Ha be kívánunk férti a' házba, legalább egy órával a' pénztár' megnyitása előtt meg kell a' tornácban je-lennünk.

(Folytatatik.)